

Inleiding

Het jaar 2008 stond in het kader van twee thema's. Het eerste thema's was het fundamenteel kantelen van de organisatie. Dit werd aangestuurd door Raad van Bestuur en heeft gestalte gekregen in de denkavonden. Op die denkavonden werd de toekomst van 'De Heide' bedacht met een brede groep van mensen.

Het tweede thema was verbouwen. In bijna elke bijdrage lees je over de gemakken maar vooral de ongemakken van het verbouwen. We hebben helaas niet de luxe om ergens in een tuinhuis af te wachten tot de verbouwing voorbij. Alle bouwwerken hebben rechtstreeks impact op het leven van de bewoners en personeelsleden. We zijn er gelukkig door en het resultaat mag gezien zijn.

Ondertussen werden we als organisatie geconfronteerd met de uitvoeringsbesluiten van het decreet zorgregie. Ook dit heeft de nodige zorgen met zich meegebracht.

Niettegenstaande de nodige turbulentie is ook dit jaar weer op de best mogelijke wijze zorg verleend door een zeer enthousiaste 'bende' medewerkers en vrijwilligers.

Geert Stroobant
directeur

Inhoudstafel.

1. De Heide in cijfers
 - 1.1. Bewoners
 - 1.2. Personeel

2. De Heide inhoudelijk.
 - 2.1. Denkvonden als kantelmoment voor de organisatie.
 - 2.2. Sociale dienst
 - 2.3. Leefplannen.
 - 2.4. Ortho - agogische dienst
 - 2.5. Verpleegkundige dienst
 - 2.6. Ambulant wonen
 - 2.7. ADL- team
 - 2.8. Dat - team
 - 2.9. Logistieke dienst - keuken
 - 2.10 Gebruikersraad
 - 2.11. ethische commissie

Bijlagen:

- 1) Stategisch plan 2009
- 2) Kwaliteitsplanning
- 3) VTO-plan
- 4) Preventieplan

1 De Heide in cijfers

1.1 Bewoners

1.1.1 Aanmeldingen:

- Alle opnames beginnen met een aanmelding. De aanmeldingen gebeuren telefonisch, per mail, per post of bij wijze van bezoek. De meeste mensen worden doorverwezen door professionele diensten (ziekenhuizen, huisdokters, collega-voorzieningen, ...). Een minderheid komt op eigen initiatief, los van één of andere dienst.
- Sinds 1 mei 2008 is het Decreet Zorgregie van kracht. Zorgregie heeft als doel om voorrang te geven aan de dringende zorg- of ondersteuningsnoden. Daarbij moeten mensen zoveel mogelijk aangepaste opvang of ondersteuning krijgen. Die regie van de zorg moet transparant en in heel Vlaanderen hetzelfde zijn.

Het is in de eerste plaats een zaak van correcte registratie. Er wordt gewerkt met een databank die voor heel Vlaanderen alle zorgvragen en openstaande plaatsen registreert. Zo kunnen bijvoorbeeld mensen die op de grens van twee provincies wonen, gemakkelijker worden geholpen. Ook nu al kijken de provinciale werkingen over het muurtje, maar de databank wordt een handig hulpmiddel om dat nog beter te doen.

De registratie van de zorgvraag wordt dus een stuk genuanceerder dan vroeger. Maar uiteraard is dat maar één deel van het verhaal: het is de bedoeling dat die zorgvraag ook een adequaat antwoord krijgt. Daarvoor krijgt elke cliënt een contactpersoon toegewezen.

De contactpersonen bekijken de precieze zorgvraag en ondernemen actie om daar het passende aanbod aan te koppelen. In de praktijk komt iemand bijvoorbeeld bij de sociale dienst terecht, die misschien onmiddellijk een oplossing voor de zorgvraag kan bieden - of niet. In dat laatste geval kan de contactpersoon via de frequent gemelde beschikbare plaatsen in de databank zoeken of elders wél geschikte opvang is. Bij elke plaats, waarbij er doorgaans toch een tiental kandidaten zijn, zal hij de belangen van zijn cliënt behartigen. Regelmatig komen alle contactpersonen en andere belanghebbenden in een regio bij elkaar om knelpunten te bespreken en een oplossing te zoeken voor dringende gevallen.¹

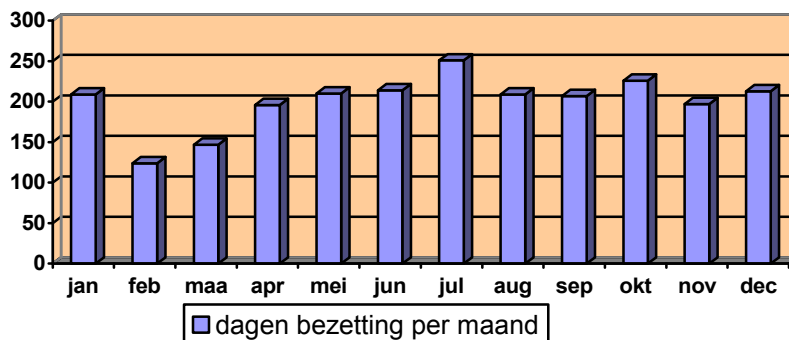
¹ Vrij naar Jannick Appelmans, op de website VAPH (<http://www.vlafo.be/vlafo/view/nl/2134708-Zorgregie%3A+De+basics.html>)

Het opvolgen van noodsituaties en knelpuntdossiers, de nauwgezette registratie in de nieuwe webapplicatie en het bijwonen van het zorgbemiddelingsoverleg in de functie van contactpersoon is een belangrijke bijkomende taak geworden voor de sociale dienst.

- Gedurende het jaar 2008 hebben zich 61 personen aangemeld bij De Heide. De aanvragen zijn zeer divers. Het gaat van puur Kortverblijf voor een duidelijke periode, Kortverblijf in afwachting van een plaats elders, crisisinterventie. De vraag naar een plaats binnen TNW wordt het meest gesteld dus op dat vlak moeten we de meeste mensen ontgoochelen.
- Voor 21 mensen heeft hun vraag geen vervolg gehad binnen De Heide. De redenen zijn verschillend: te zware problematiek, niet in orde met de administratieve voorwaarden, omwille van de te hoge leeftijd, zelf afgehaakt wegens andere oplossingen, ...
- 11 mensen hebben beroep gedaan op één of andere vorm van zorg zoals dit aangeboden wordt binnen 'De Heide'.
- We zien een toename van aanvragen van mensen met NAH. De trend die zich vorig jaar ingezet had omtrent de complexere problematieken en handicaps heeft zich dit jaar verder gezet.

1.1.2 Kortverblijf:

- 19 personen hebben beroep gedaan op een periode Kortverblijf, in totaal voor 2403 dagen, dat is een gemiddeld van 126,4 dagen per persoon. Dit gemiddelde is wel een vertekend beeld omdat sommigen zeer lang in kortverblijf verblijven. Er zijn slechts 2 personen van buiten de provincie die beroep doen op ons Kortverblijf.
- Er werden 12 vrouwen en 7 mannen opgenomen.

1.1.3 Bezigheid:

- Gedurende het jaar 2008 werden er 30 personen opgenomen en begeleid waarvan 12 vrouwen en 18 mannen.
- De gemiddelde bezetting was 100% dit betekent dat de 26 plaatsen voortdurend bezet waren.

1.1.4 Nursing:

- In het jaar 2008 werden er 15 personen opgenomen en begeleid waarvan 5 vrouwen en 10 mannen.
- De gemiddelde bezetting van Nursing is 100%. De 14 plaatsen waren voortdurend bezet.

1.1.5 Ambulant Wonen:

Dit behelst nog steeds Beschermd Wonen, waarin momenteel 11 personen worden begeleid en Geïntegreerd Wonen waarin vier personen worden begeleid.

1.1.6 Algemene trends

Vaststelling :

- In beginnende mate hebben we de impact van de nieuwe Zorgregie ervaren, zowel in de wijze waarop hulpvragen dienen beantwoord te worden als de administratieve opvolging van de hulpvraag.
- Steeds meer bewoners tijdens maken gebruik van georganiseerde vakanties, reizen en vormingen.
- De aangemelde dossiers bevatten steeds meer complexe problematieken. Personen met louter een motorische handicap zoeken meer naar andere vormen van hulp.
- Het aandeel personen met NAH (niet aangeboren hersenletsel) blijft spectaculair toenemen.
- Ieder jaar moeten we mensen ontgoochelen omdat we geen plaats hebben in TNW.

(Met bijdrage van Régine en Anke)

1.2. Personeel

1.2.1. Algemeen

De Heide blijft groeien. Deels door het succes van het dienstencheque bedrijf en de klassieke vervangingen hadden we dit boekjaar een totaal aantal voltijdse equivalenten van 59.5.

1.2.2. Verdeling contracten.

Op de afsluitdatum van het boekjaar 2008 staan 46 voltijdse en 28 deeltijdse medewerkers geregistreerd in het personeelsregister.

Aard van de overeenkomst	Voltijds	Deeltijds
Overeenkomst van onbepaalde duur	46	28
Overeenkomst van bepaalde duur	1	2
Vervangingsovereenkomst	7	5

We hadden in 2008 voor de eerste maal een overeenkomst het ocmw van Merelbeke, er zou 1 werknemer bij ons werken gedurende een jaar onder het statuut artikel 60.

Nieuw in 2008 was ook aanwerving via een interm kantoor. We hebben gedurende 2008 5 interm krachten. We maakten hier gebruik van 2 intermbureau's.

Net zoals vorig jaar deden we in de zomer terug beroep op jobstudenten (11) om de vakantieperiodes op te vangen.

1.2.3 Verhouding mannen-vrouwen.

Het blijft een gegeven, de vrouwen blijven in de meerderheid.

Geslacht	Voltijds	Deeltijds
Mannen	14	2
Vrouwen	32	26

1.2.4 Zwangerschap en lactatieverlof.

2 Medewerkers werden zwanger in 2008 en werden preventief verwijderd. 1 Medewerkers genoot het recht op lactatieverlof.

1.2.5 Vaderschapsverlof.

1 Werknemer werd vader en genoot het recht op vaderschapsverlof.

1.2.6 Thematisch verlof - loopbaanonderbreking, tendensen.

13 van onze medewerkers doen beroep op één of andere vorm van loopbaanonderbreking om de verhouding gezin en werk op elkaar te kunnen afstemmen.

De meest gebruikte vormen van loopbaanonderbreking zijn het deeltijds tijdskrediet en het zorgkrediet (ouderschapsverlof).

		Tijdskrediet			Zorgkrediet				
Tewerkstellingsbreuk medewerker	Statuut	100%	50%	20%	OV 100%	OV 50%	OV 20%	MB	PV
	Voltijds								
	Bediende	2	2	2	2		3		
	Arbeider						1		

Deeltijds	Bediende	1							
	Arbeider								

OV = Ouderschapsverlof

MB = Medische bijstand

PV = Palliatief verlof

Opvallend is dat wanneer medewerkers het ouderschapsverlof hebben opgenomen zij overgaan naar een vorm van tijdskrediet. Wanneer dat tijdskrediet verstreken is wordt vaak definitief overgegaan naar een deeltijdse tewerkstelling.

Nieuw dit jaar is dat het ouderschapsverlof per maand wordt opgenomen. Er wordt voor 100% geschorst gedurende 1 maand in de zomerperiode om de kinderopvang te kunnen verzekeren.

1.2.7 Opleidingen.

Tijdens het schooljaar 2007 - 2008 volgden maar liefst 13 medewerkers een langdurige opleiding! Er waren 16 aanvragen.

Vier medewerkers studeerden af, 1 werknemer haakte af.

Drie werknemers begonnen aan een langdurige opleiding.

1.2.8 Arbeidsongevallen.

Tijdens het werkjaar 2008 hebben zich 4 arbeidsongevallen voorgedaan met een totaal van 42 kalenderdagen arbeidsongeschiktheid tot gevolg.

Statuut	Omschrijving ongeval	Aantal werkdagen arbeidsongeschiktheid
Vrijwilliger	Duw in de ribben	0
Bediende	IJzeren plaat op de vinger gekregen	20
Bediende	Duw in de ribben	21
Bediende	Stamp tegen neus	1

Waar mogelijk werden de oorzaken vertaald naar preventieve maatregelen.

1.2.9 Ziekte en andere afwezigheden.

Ziekte.

2 Medewerkers zijn het volledige werkjaar inactief geweest wegens ziekte +1jaar. Voor de verdere cijfergegevens werden zij buiten beschouwing gelaten.

Het werkjaar levert een totaal van 4100.96 uren ziekte of 539.6 ziektedagen op, dat is een gemiddelde van 9.06 ziektedagen per medewerker.

Dit is terug een stijging vergeleken met vorig jaar.

Werkjaar	Gemiddeld aantal ziektedagen per werknemer
2004	8,72
2005	9,16
2006	3,5
2007	7,06
2008	9.06

Arbeidsongeschiktheid wegens arbeidsongeval.

Zoals eerder vermeld hebben we in het werkjaar 2008, 42 kalenderdagen arbeidsongeschiktheid wegens arbeidsongeval, dit is een kleine daling in verhouding tot het werkjaar 2007.

Werkjaar	Aantal kalenderdagen arbeidsongeschiktheid wegens arbeidsongeval.
2004	66
2005	7
2006	15
2007	47
2008	42

Net zoals vorig jaar werd via de preventiecel een analyse gemaakt van het aantal ziektedagen via de formule van **Bradford**. Uit de analyse blijkt dat er vijf medewerkers hoog scoren op de bradford score. We zien dat vier van deze medewerkers uit de logistieke komen. De hoge leeftijd van deze mensen en het feit dat het hier vooral om fysiek werk gaat verklaart deze tendens. Deze medewerkers worden individueel gevolgd door de preventieadviseur. Daarbij wordt op collectief vlak een diversiteitsplan opgemaakt waar vooral aan de zorg voor deze groep wordt aandacht besteed.

Aanvullend verlof (AV).

35 Medewerkers hebben recht op aanvullend verlof, over het gehele werkjaar hebben zij samen 2223.13 uren (292.51 dagen) aanvullend verlof opgenomen.

Werkjaar	Medewerkers met recht op AV	Aantal opgenomen dagen (7,6 uren)
2005	19	96
2006	27	161,55
2007	32	274.18
2008	35	292.51

Klein verlet.

Het aantal dagen klein verlet bedraagt 16 dagen (7.6), opgenomen door 8 personeelsleden. Het klein verlet vervat in het vaderschapsverlof werd niet in beschouwing genomen.

Familiaal verlof.

Er werden slechts 33.29 uren familiaal verlof opgenomen door 7 werknemers.

Educatief verlof.

De personeelsleden die een opleiding volgden met recht op educatief verlof, en dit recht ook hebben opgenomen, spaarden 1117.05 dagen bijeen. Dat is een gemiddelde van 85.92 dagen (7.6) per studerend personeelslid.

Syndicaal verlof.

6 vakbondsafgevaardigden namen 22 dagen syndicaal verlof op. Dit is aanzienlijke meer dan in 2007 waar het maar 4 dagen waren maar is te wijten aan het feit dat we sinds 2008 sociale verkiezingen hebben gehouden.

Onbetaald verlof.

Vier medewerkers zagen zich genoodzaakt beroep te doen op de mogelijkheid tot het opnemen van onbetaald verlof. Samen namen zij 39.60 dagen (7.6) onbetaald verlof.

Er wordt steeds meer onbetaald verlof gevraagd in de zomermaanden om de zorg van de kinderen te kunnen opvangen.

Jeugdvakantie

1 werknemer nam 17.7 dagen jeugdvakantie, goed voor 135 uur.

2.2.10 Geboorten - huwelijken.

Geboorten.

Olivier Vandereeken werd papa in 2008

Huwelijken.

Mien De Smet trad in het huwelijk op 27/09/2008

(Met bijdrage van Eline)

2. De Heide inhoudelijk.

2.1. Denkvondten als kantelpunt in de organisatie.

Denken is loochenen wat je gelooft.

Principes zijn er voor mensen die te lui zijn om te denken.

2.1.1. Aanleiding van de denkvondten

We wisten vijf jaar geleden al dat de nieuwe structuur niet langer dan vijf jaar zou stand houden. Vijf jaar geleden hadden we echter de tijd niet op veel en lang na te denken. Nu hebben we echter wel de tijd kunnen nemen om een breed en diep denkproces op gang te zetten. De Heide stond (en staat) voor een groot aantal uitdagingen. De wooncontainers moeten vervangen worden, de overheid stuurt een aantal zaken aan, de verschillende inspecties vragen ons een aantal zaken aan te passen. We moeten dus vooruit... maar waar naar toe???

In het verleden probeerden we de problemen op te lossen met de oplossingen die het meest voor de hand lagen. We waren aan het 'problossen'.

Vanuit de vraag van de directie aan de Raad van Bestuur om een lange termijn planning op te maken, heeft de Raad van Bestuur het initiatief genomen om een drietal denkvondten te organiseren waarbij alle betrokken partijen aan konden deelnemen. Bewoners, personeelsleden, vrijwilligers en bestuursleden werden uitgenodigd om op een drietal denkvondten het beleid van 'De Heide' uit te stippelen.

2.1.2. Het proces.

Het volledige proces werd begeleid door Adrien Roberti en Geert Stroobant. De opkomst was, tot ieders verwondering zeer groot en zeer gevarieerd. Naast begeleiders was er een talrijke opkomst van logistiek personeel en vrijwilligers. Op iedere avond mochten we ongeveer een zestigtal deelnemers verwachten. Het feit dat er na de denkvondten tijd werd vrijgemaakt voor gezellig bijpraten bij een natje en een droogje zal daar niet vreemd aangeweest. Het vergde voor Adrien en Geert wel wat organisatiewerk om het proces overzichtelijk te houden.

Op de eerste avond (mei) werd vooral stilgestaan bij de bedreigingen die 'De Heide' boven het hoofd gingen. Op de tweede avond werd vooral gestaan hoe we als organisatie een antwoord konden bieden op deze ontwikkelingen en hoe onze organisatie er zou kunnen uitzien. De laatste

avond (november) werd bij het concrete stilgestaan en hebben we geprobeerd een aantal besluiten te trekken.

2.1.3. *Het product.*

Op de **eerste avond** werd bij een aantal vragen stilgestaan:

- hoe groot moeten of willen we zijn???
- Wat doen we met de wooncontainers????
- Wat doen we met de keuken en personeelsruimtes?
- Wie worden de bewoners van 'De Heide'
- Wie worden de medewerkers van 'De Heide'
- Wat doen we met de oude leefruimtes (wilde tijd - zonnedaau)

Bij elke vraag werd een toelichting gegeven. Na een werksessie in kleine groepjes werden in het plenum de volgende conclusies getrokken.

- We willen niet groter worden dan 80 bewoners omdat we de intimiteit van de organisatie willen behouden maar tegelijkertijd ook groot genoeg zijn zodat we niet in een netwerk moeten opgenomen worden.
- We zouden de wooncontainers als leefgroep willen afbouwen in 2009.
- Voor de keuken en leefgroep zou een nieuw bouwdoos (VIPA) moeten ingediend worden.
- We verwachten dat de zorggraad van de bewoners zal stijgen en dat er toch wel wat bewoners zullen binnenkomen waarbij samenwonen moeilijker wordt.
- We verwachten dat de personeelsleden vrouwelijk zal blijven en jong wat betekent dat de organisatie zeer sterk moet investeren in competentieontwikkeling en initiële vorming.
- Door meer bewoners gedecentraliseerd te laten wonen kunnen we de bewoners van 'De Wilde Tijd' en Zonnedaau in ontdeubbelde kamers laten wonen.

Met deze info onder de arm konden een aantal mensen aan de slag om de tweede avond voor te bereiden.

De **tweede avond** had plaats op 5 juni en vertrok vanuit drie woonconcepten waar in kleine groepjes commentaar kon opgegeven worden.

Het *eerste concept* is het bouwen van een volledig nieuwe campus in buurt van de bestaande campus.

Het *tweede concept* is het decentraliseren van alle woonfuncties. Op de centrale wooncampus zouden de dagbesteding en therapie worden georganiseerd met eventueel een woonunit voor bijzondere zorg.

Het *derde concept* bestond in het verder bouwen van de bestaande campus met het heroriëntering van de gangen en de reconversie van de bestaande bungalows in kleine woonunits met vier bewoners.

Uiteindelijk werd gekozen voor een concept dat een combinatie tussen het tweede concept en het derde concept. Dit betekent dat we vertrekken van een centrale campus met rond zich een aantal kleine woonunits die ofwel op de campus zelf liggen (bungalows die omgebouwd worden) en een aantal kleine woonunits die rond de campus liggen.

In de discussie werden nog een aantal aandachtspunten weerhouden.

- aandacht voor de teams wat betekent dat we grotere teams willen met minder gangmakers
- aandacht voor energetisch, duurzaam bouwen (windmolen, rietveld, zonne-energie)
- aandacht voor infosystemen (lichtkrant, internetaansluiting,...)
- aandacht voor de vorming van vrijwilligers
- mobiliseren en ondersteuning van familie in de zorg
- men wil het liefst samenleven in leefgroepen met diverse ziektebeelden.

Deze avond had zeer veel materiaal opgebracht maar toch was het niet altijd eenvoudig om dit tot geheel te smeden.

Op de derde denkvond (november) werd vooral stilgestaan bij de concrete invulling.

- Er werd stilgestaan bij de concrete bouwplannen die voorlagen.
- Er werd stilgestaan bij het probleem van de 'fragiele' diensten (omdat ze éénkoppig zijn) zoals ICT, preventie, kwaliteit, loonadministratie, organisatieontwikkeling, keuken, boekhouding)
- Er werd tevens stilgestaan bij de organisatie van de teams. (hoe positioneren we de gangmakers, hoe organiseren we één aanspreekpunt voor dagbesteding, hoe zorgen we er voor dat er voldoende grote teams zijn, hoe integreren we de vrijwilligers in het organigram.

Er werd bij het begin van de avond stilgestaan bij de metafoor van de chlorofytus. (een centrale plan met rond zich een aantal vertakkingen die zelf hun wortel hebben).

Wat waren de conclusies.

- de meeste deelnemers vonden de bouwplannen (waar er werd gewerkt met een verdieping) niet in orde en vroegen om een alternatief te bedenken waarbij alles 'plat' was.
- Men vond het wel een goed idee om samen te werken met andere organisaties om de 'fragiele' diensten uit te bouwen zolang het maar niet aan de identiteit van 'De Heide' zou raken.
- Er werd gekozen om met grotere teams te werken met minder gangmakers. Dit was voor de aanwezige gangmakers niet zo'n leuke boodschap.
- Het voorstel was om tegen maart de bouwplannen in te leveren en om in 2010 terug te bouwen.

2.1.4. *Besluit*

Voor de denkvonden had niemand durven vermoeden dat de effecten zo ingrijpend zouden zijn. Niemand had immers ook verwacht dat zoveel mensen zouden 'meedenken'.

Inhoudelijk zijn we op een totaal andere plaats uitgekomen dan we hadden verwacht. De bouwplannen hebben we ondertussen volledig laten hertekenen en er ligt een nieuw organigram op tafel. Daarnaast zijn een aantal stappen gezet om de geopperde bedenkingen te realiseren (zonnepanelen, vorming voor vrijwilligers, lichtkrant, enz...)

Het feit dat zoveel mensen hebben nagedacht verplicht de initiatiefnemers (Raad van Bestuur en directie) ook de gecreëerde verwachtingen te beantwoorden. In 2008 zijn de fundamenten gelegd voor een turbulent 2009...tof hé.

Hier staat dan ook een welgemeende 'DANK U' aan alle deelnemers aan de denkvonden vanwege een zeer tevreden directeur.

(met bijdrage van Geert Stroobant)

2.2. Sociale dienst

De huidige werking van de sociale dienst beoogt voornamelijk een nauwer betrekken van de context in de werking van De Heide. We richten ons steeds meer tot de leefomgeving van de bewoner, zowel op micro-, meso- als op macroniveau. We pogen de context te betrekken in de algemene werking van De Heide via algemene activiteiten zoals de kerstmarkt, familieavond, barbecue. Bij de bespreking van het leefplan van de bewoners worden significante personen uit zijn omgeving uitgenodigd in samenspraak met de bewoner.

Onder impuls van de stage van Anke werd er een project uitgewerkt ter ondersteuning van familieleden van de personen met een Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH).

Een groeiende doelgroep in De Heide zijn personen met een NAH. Deze mensen en hun familieleden maken een abrupte wending door in hun leven. Omdat dit een zeer complexe problematiek is, heeft dit altijd een zeer ingrijpend effect op het gezinsleven van de persoon. Hierdoor men beroep doen op professionele hulp, sommigen worden onttrokken uit hun thuissituatie en komen terecht in een residentiële setting zoals De Heide.

In De Heide merken we dat ook de familieleden (partners, kinderen, boers/ zussen, ouders) van personen met een NAH mede betrokken zijn in de gevolgen van dit plotse gebeuren en vaak een vergeten doelgroep zijn in de hulpverlening. De Heide heeft mede als doel te voorzien in de ondersteuning van deze kinderen bwv. het uitwerken van een groepsaanbod. Dit aanbod zal plaatsvinden in april- mei 2009.

(Met bijdrage van Régine en Anke)

2.3. Leven in de brouwerij : de eerste ronde leefplannen

In 2008 kregen alle bewoners de mogelijkheid om "hun levensplan" te bespreken.

Het vernieuwde concept omvat drie grote delen : de beeldvorming, de bevraging van de leefgebieden en de bespreking van de doelstellingen.

De beeldvorming :

Elke bewoner die in DE HEIDE woont, heeft zijn/haar eigen identiteit, geschiedenis én handicap. Een goed begrepen beeldvorming kan ondersteunend zijn om de ondersteuningsvragen te kaderen.

Naast de gangbare sociaal administratieve gegevens, biedt het contextuele gedachtengoed handvaten om relevante *feiten* in beeld te brengen. Tot die feiten behoren de

levensgeschiedenis, de betrokken medemensen uit de leefwereld e.a.

Begeleiders die met aandacht luisteren, slagen erin om *de betekenis* te achterhalen van de vele gebeurtenissen die het leven tot een verhaal maken.

Het blijft een permanent aandachtspunt voor elke individuele begeleider om attent te zijn voor die verhalen én om de beeldvorming daarmee aan te vullen.

De bevraging van de leefgebieden :

De individuele begeleider gaat in gesprek met de bewoner over thema's die aansluiten bij wat er werkelijk leeft. Er wordt gepeild naar wat er echt van belang is voor de bewoner in kwestie, voor de begeleider, voor de familie/en of vrienden.

Eén jaar individuele bevraging en gesprekken leert dat er tussen de gesprekspartners dezelfde wensen en dromen kunnen leven, maar dat ze onderling ook kunnen verschillen. Soms kan het nodig zijn om "door te vragen", terwijl andere thema's laten aanvoelen dat enige terughoudendheid meer op zijn plaats is.

De individuele bevraging biedt de gelegenheid om zowel verscheidenheid in kaart te brengen, als gemeenschappelijke zorgvragen. Maar wat belangrijker is : goede individuele gesprekken moeten leiden tot opentrekken en bespreekbaar maken van wat écht leeft.

Een gezamenlijk gesprek om te komen tot afspraken en doelen :

Persoonlijk vind ik het altijd een heel bijzonder moment : dat de bewoner samen met familie/vrienden en met medewerkers van DE HEIDE, rond de tafel zitten om te bespreken wat er in de toekomst allemaal aangepakt kan worden. Welke dromen en verlangens willen gehoord worden?

Omdat we zo dicht mogelijk zouden aansluiten bij wat werkelijk leeft, houden we de gesproken en geschreven taal zo toegankelijk mogelijk. Dat betekent dus dat de doelstellingen niet in lange volzinnen worden uitgeschreven, niet "smarter" worden geformuleerd.

Per leefgebied worden herkenbare afspraken gemaakt. Ze dienen als richtingwijzer voor wat doorheen elke dag moet worden aangepakt.

Bedenking bij "de eerste ronde leefplanbesprekingen" :

Het vernieuwde sjabloon dat gevolgd wordt, biedt een bruikbaar houvast voor de bewoner, de begeleider én de familie. In 2009 zullen enkele kleine wijzigingen aangebracht worden, zodat het ontwerp nog gebruiksvriendelijker wordt.

Toch zijn afspraken vlug achterhaald, omdat het leven zich veel minder laat plannen dan we zouden willen. Het lijkt veel meer een (ondersteunings-)kunst om op gepaste (en flexibele) wijze om te gaan met de doelen en de levenswensen die bewoners doorheen het samenleven te kennen

geven.

De doelen die in het leefplan daarvoor worden gemaakt, kunnen helpen om het handelen tussen de begeleiders op elkaar af te stemmen en bespreekbaar te maken.

(Met bijdrage van Linda)

2.4. Ortho-agogische dienst

Ook in 2008 hebben we heel wat uitdagingen gekregen, meer dan de helft van de bewoners hebben een NAH problematiek, en sommige hebben een psychiatrisch verleden. Het werken met boeiende doelgroepen heeft sowieso consequenties op teams.

De meeste begeleiders zijn jonge medewerkers die geconfronteerd worden met personen met een NAH die meestal nog rouwtaken te vervullen hebben.

Werken met personen met een handicap die geen taal hebben is ook altijd een beetje een uitdaging. Het werken met deze personen zorgt ervoor dat de begeleiders vaak in de frontlinie staan en geconfronteerd worden met een veelheid aan problematieken. Het aantal kritieke incidenten is ook dit jaar gestegen.

We hebben in 2008 geprobeerd om de coaching van de medewerkers nog verder uit te werken aan de hand van het teamontwikkelingsmodel.

Het heeft de leidinggevenden en de medewerkers een gemeenschappelijke taal en het zorgt er voor dat competenties bespreekbaar zijn.

Het teamontwikkelingsmodel werd in 2008 gebruikt in functioneringsgesprekken, begeleidingsgesprekken en in beoordelingsgesprekken. Het model gelooft sterk in het groeipotentieel van medewerkers. Elke medewerker heeft zijn sterktes maar ook zijn uitdagingen. Door niet te spreken van werkpunten maar van uitdagingen, houdt men de begeleiders wel 'wakker'.

Het plaatsen van de juiste medewerker op de juiste plaats is hiermee een stuk eenvoudiger geworden.

We merkten dat ondanks een goed uitgebouwd VTO beleid, waar er krachtige visielijnen in te herkennen zijn, we niet altijd bereikte wat we vooropgesteld hadden.

Zo wisten we dat het niet altijd ging over kennis en vaardigheden. Het ging om een 'zijn'.

Door jonge medewerkers te gaan coachen op hun eigen levensfase merken we dat de draagkracht van begeleiders groter wordt. Het transformationeel coachen is niet evident maar het werpt zijn vruchten af.

Dit transformationeel coachen vraagt heel wat van de leidinggevende maar in de eerste plaats vraagt het een reflectievermogen van de begeleider.

We beseffen maar al te goed dat begeleiders vaak uit evenwicht gebracht worden door de bewoners, door het team, door de leidinggevende. Er voor open staan om uit evenwicht gebracht te worden is niet vanzelfsprekend en vraagt een vertrouwen. Een vertrouwen dat we moeten verdienen als organisatie.

Dat het niet altijd zo vanzelfsprekend is hoef ik er waarschijnlijk niet bij te vermelden. Maar het mee mogen schrijven aan het verhaal van de heide is voor vele medewerkers nog steeds boeiend en uitdagend.

(Met bijdrage van Roos)

2.5. Verpleegkundige dienst

We hebben dit jaar verder gewerkt aan de weg die we vorig jaar zijn ingeslaan.

De medische dossiers zijn eenvoudiger en efficiënter uitgewerkt. Er is een uniform systeem in de verschillende dossiers, dit maakt opzoeken in de dossiers eenvoudiger.

Aandacht voor preventie werpt zeker zijn vruchten af. Zo heeft elke bewoner jaarlijkse of tweejaarlijks controle bij verschillende diensten. Zoals jaarlijks tandarts, tweejaarlijks gynaecoloog.

Ook het opvolgen van de slikprotocols vraagt een transdisciplinaire aanpak.

Er zijn dit jaar 80 uur vorming gegeven door de verpleegkundige aan vooral nieuwe medewerkers.

Er wordt zo snel mogelijk de eerste module gegeven en de tweede en de derde module worden binnen de 6 maand na indiensttreding doorgegeven.

De module rond slikmoeilijkheden worden binnen de 14 dagen na indiensttreding gegeven. Deze vorming wordt ook gegeven aan stagiairs voor ze voeding kunnen toedienen bij bewoners met een slikmoeilijkheden.

We streven naar een aanwezigheid van een verpleegkundige gedurende 5 dagen op 7. Er is een verpleegkundige permanentie die 7 dagen op 7 en 24uur/24uur telefonisch beschikbaar is.

We merken meer en meer dat transdisciplinair werken een noodzakelijk iets is. We vinden het belangrijk dat tenminste 1 maal per jaar alle huisartsen samen gebracht worden zodat er een afstemming kan gebeuren tussen de huisartsen. Het is ook een uitgelezen moment om de beleidslijnen van de organisatie te verduidelijken.

Ook met de thuisverpleegkundigen en de apotheker hebben we regelmatig overleg.

De logopediste komt driemaal in de week therapie geven.

Er is tevens de mogelijkheid om alle disciplines uit te nodigen op de leefplannen waar hun expertise soms onontbeerlijk is.

Door de grote toename van personen met een NAH problematiek is het nodig dat we kunnen terugvallen op een psychiater. Ook samenwerking met de verschillende psychiatrische ziekenhuizen is noodzakelijk maar werkt goed.

(Met bijdrage van Hilde Duysburgh)

2.6. Ambulant wonen: startte in 2007 met doorstart in 2008

Wat in september 2005 begon als 'Beschermd wonen' (BW) groeide in september 2007 uit tot 'Ambulant Wonen' (AW). Toen kreeg De Heide immers erkenning voor 3 bewoners in de woonvorm 'geïntegreerd wonen'(GIW) bij. In 2008 kwam er nog 1 erkende plaats GIW bij. Ambulant wonen is dus de verzamelnaam voor de woonvormen BW en GIW.

In januari 2008 had de dienst een erkenning voor 9 mensen in BW en 4 mensen in GIW, dit maakt in totaal 13 bewoners in de dienst AW. Gezien de grote vraag naar deze woonvorm worden 2 extra bewoners binnen de dienst AW begeleid. Dit brengt het reële aantal bewoners binnen AW op 15.

De belangrijkste datum in 2008 was 23 januari. Op die datum werden echter de 6 nieuwbouwbungalows in gebruik genomen door 6 nieuwe bewoners. Vanaf deze datum haalde de dienst zijn volle capaciteit. De visie, die reeds werd opgesteld eind 2007, en de werkstructuren, eveneens eind 2007 uitgewerkt, konden aan de praktijk getoetst worden. 2008 Kan daarmee beschouwd worden als het eerste werkjaar van de dienst AW.

Simultaan met de uitbreiding van de dienst AW, liep de uitbreiding van het dienstenchequebedrijf. Deze 2 diensten op elkaar afstemmen was hierbij een grote uitdaging.

2008 Was bijgevolg het jaar van implementeren, uitvoeren, evalueren en bijsturen van zowel visie als structurele werking. Daarbij heeft 2008 laten blijken dat we aan de visie weinig hebben aangepast.

De grootste wijzigingen hebben zich voorgedaan bij het afstemmen van de taakverdeling tussen het begeleidend team en de ADL-assistenten. De vraag drong zich op ADL-uren transparanter in te vullen. Het was niet altijd duidelijk voor bewoners en hun relevante derden om zicht te krijgen op de betaalde dienstencheques en de uren assistentie die daartegenover stonden. Dit werd mede bemoeilijkt doordat sommige medewerkers tegelijk als begeleider en als ADL-assistent in dienst waren. Wanneer de opportuniteit zich voordeed werd dit bijgestuurd. Ondertussen werkt iedereen als ADL-assistent of als begeleidend personeel. Dit maakte een grotere transparantie bij het betalen van de ADL-assistenten mogelijk, 1 uur ADL-assistentie = 1 dienstencheque.

Een 2de grote verschuiving was te zien in de ondersteuning van de bewoners. Omdat zowel een groot deel van het begeleidingsteam als van de bewonersgroep nieuw was, was het zaaks heel vlug zicht te hebben op de noden van onze bewoners. Daarom werd bij de aanvang gekozen om het IB-schap (individuele begeleider) een belangrijk rol toe te vertrouwen. Deze diende zo snel mogelijk zicht te krijgen op het praktisch regelen van de huishoudens alsook zicht te krijgen op de wensen van onze bewoners. De behoeftenpiramide van Maslow werd als eenvoudig model gehanteerd, zijnde door eerst de primaire behoeften, dan de secundaire daarna de tertiaire behoeften van onze bewoners op punt te stellen. Dit maakte het mogelijk om in de periode tussen maart en mei een nieuw leefplan voor alle bewoners in AW op te stellen. Een leefplan met bijzondere aandacht voor de levensdomeinen: huishouden, werk en vrije tijd. Dit alles bracht ons alvast een stuk voorbij de zomer.

Naar het einde van 2008 werd duidelijk dat de keuze voor de sterke rol van de IB zijn bedoeling niet had gemist. Dit bracht met zich mee dat begeleiders minder zicht hadden op die bewoners die niet hun aandachtbewoners waren. Dit werd voor het team dus een sterk aandachtspunt. Een andere verschuiving in het IB-schap lag in de verschuiving van sturend aanwezig zijn voor onze bewoners naar coachend aanwezig zijn. Daarbij wordt bij de bewoner meer beroep gedaan op zijn zelfredzaamheid en zelfoplossend vermogen. Dit dient nog verder uitgewerkt te worden in 2009.

2008 Was het jaar van de architectuur, de fundering en de ruwbouw. 2009 Wordt het jaar van de afwerking, de fine-tuning en consolidering.

(Een bijdrage van Danny Minnaert)

2.7. Jaarverslag adl-team 2008

Door de groei van de ambulante woonvorm in De Heide ontstond tegelijk de noodzaak om al deze "mini-huishoudens" te ondersteunen. Voorheen was reeds een halftijdse poetsvrouw aanwezig die het onderhoud bij de bewoners van ambulant wonen op zich nam. We hadden kunnen beroep doen op een regulier dienstenchequebedrijf of een andere dienst die huishoudelijke hulp aanbiedt. Toch koos De Heide in 2005 resoluut voor het opstarten van een eigen dienstenchequebedrijf. Op die manier hoefden we geen rekening te houden met lange wachttijden. Door een dienstenchequebedrijf zelf op te starten, konden we de middelen ook beter zelf beheren. Tevens konden wij ons personeel vormen en bijscholen om beter te kunnen inspelen op de specifieke noden en behoeftes van onze klanten.

Terug naar de uitbreiding van de dienst ambulant wonen. Begin 2008 mochten we 6 nieuwe bewoners verwelkomen. Dit betekende ook het moment om de ADL-ploeg (personeel onder dienstencheques) te versterken. Vanaf februari namen we twee halftijdse mensen aan. Qua werking kozen we ervoor om zowel de ADL-assistenten als de begeleiders inhoudelijk dezelfde taken te geven, hoewel de uurroosters verschillend waren. Na enkele maanden bleek echter dat deze keuze niet de beste was. Na een grondige evaluatie hebben we de werking aangepast. Elke bewoner kreeg een vaste individuele begeleider vanuit het team ambulant wonen. Tevens werd een aantal uren ondersteuning via ADL-assistenten toegewezen. Elke bewoner kon vanaf nu rekenen op ortho-agogische ondersteuning (team aw) en hulp bij de huishoudelijke taken (team ADL). Deze manier van werken werd als positief ervaren.

Deze ondersteuning wilden we ook openstellen voor geïnteresseerden die geen "bewoners" van De Heide zijn. Zo gezegd zo gedaan. We plaatsten dit aanbod op onze website en lieten de mond aan mond reclame zijn werk doen. Al gauw kregen we enkele externe klanten bij, zowel op de campus (mensen die zelfstandig wonen) als daarbuiten. Opnieuw breidden we uit en in september nemen we drie nieuwe mensen in dienst. Eind 2008 heeft het dienstenchequebedrijf 6 ADL-assistenten in dienst, samen 3,1 voltijdse equivalenten.

We besteedden ook de nodige aandacht aan de vorming en opleiding. Zo zijn we op onze teamdag blijven stilstaan bij de problematiek van NAH (niet aangeboren hersenletsel). Op die manier zijn onze ADL-assistenten nog beter voorbereid om aan de slag te gaan bij dit doelpubliek.

Op het einde van het jaar zetten we ook de eerste stappen om de dienstverlening vanuit het dienstechequebedrijf nog uit te breiden met een strijkatelier. Dit zullen we in 2009 verder uitbouwen.

(Met bijdrage van Bruno Coucke)

2.8 Dat - team.

2.8.1. Het arbeidszorgatelier

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...

Het jaar 2008 zullen alle aza-medewerkers, aza-vrijwilligers en aza-begeleiders zich herinneren als inpakken, selecteren, plannen, inladen, weggooien, uitladen, verplaatsen, verhuizen,...

Kortom in 2008 werden alle voorbereidingen getroffen voor de grote verbouwing van eetzaal-aza-kine-ergo.

Januari:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent

In januari zijn we beginnen zoeken naar alternatieven om ons werk verder te kunnen zetten tijdens de verbouwing. Gezien de verbouwing gepland was tijdens de zomermaanden leek het ons maar evident om het avontuur op te zoeken en onze dagactiviteiten verder te zetten onder een zeil dat we zouden inplanten ergens op de campus.

Daarnaast hebben we ook nieuwe contacten gelegd met bedrijven voor mailings wat later dan onze hoofdactiviteit van aza zou moeten worden.

Februari:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, en een GSM

Er komen enkele aanvragen voor begeleid werk en binnen de methodieken van supported employment gaan we met het aza op zoek naar geschikt vrijwilligerswerk voor deze bewoners. Er komt in het aza ook steeds meer werk via bedrijven binnen waardoor onze nevenactiviteiten (decoratie, knutselen,...) meer naar de achtergrond verschuiven. Met het oog op Valentijn besluiten we onze creativiteit elders te zoeken en spreken we Nicole van de vrijwilligers aan om een deco-atelier op te starten. Dit wil zeggen dat bewoners op vrijdagvoormiddag naast het gewone aza-aanbod ook kunnen kiezen om mee te werken aan de versiering van onze voorziening in samenwerking met Nicole en het team van de activiteitenplanning.

Maart:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM en een computer

Al vrij snel lijken onze plannen in duigen te vallen wat ons kampeeravontuur betreft als blijkt dat de verbouwing enkele maanden wordt uitgesteld. Gelukkig zijn we bezig met onze 2de editie PaAZA-actie en helpt het inpakken van de chocolade dit nieuws te verteren.

April:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer en een schop

Na het vertrek van Frank naar het nachtteam ondergaat het tuinproject een lange winterslaap. De komst van Alain in de ergo zal hier verandering in brengen en hij neemt de draad van het tuinproject terug op. Hij zal iedere maandag met een 3-tal bewoners verschillende tuinen (on)veilig maken. De bewoners zijn superenthousiast en ook het aza is blij dat deze enclave alweer deel uitmaakt van haar werking.

Ondertussen wordt er gekeken om het aza op verplaatsing te laten doorgaan tijdens de verbouwing. Zoë en Katy gaan op verkenning in de buurt in de hoop een geschikte locatie te vinden.

Mei:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop en een curver-box

Het aza draait op volle toeren. Er komen extra aanvragen voor begeleid werk binnen en het geluk lacht ons toe want al vrij snel vinden we arbeidsposten die bereid zijn met ons samen te werken. Daarnaast is er voor het eerst sprake van de chirolokalen in Merelbeke.

In mei leggen niet alleen alle vogels een ei maar beginnen we ook tot genoegen van Geert aan de grote opkuis van het aza.

Juni:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop, een curver-box en een container

"Alles wat we het laatste jaar niet hebben gebruikt gooien we op de container" Al snel blijkt 1 container niet genoeg te zijn. Helaas moeten we door afwezigheid van Zoë, de opkuis en het groot aantal trajecten voor begeleid werk (reeds 9 trajecten) de algemene werking van het aza wat terugschroeven. Het atelier zal voorlopig enkel open zijn in de voormiddag. De enclave zoals het bib-project met dank aan Annie en het tuinproject met Alain ondervinden weinig hinder van het dipje van het aza en zetten hun werk wekelijks gewoon verder.

Gelukkig is er vakantie in het vooruitzicht.

Juli:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop, een curver-box, een container en een wit kostuum

Vakantiewerking en fata morgana worden afgewisseld met mailings, werkmateriaal inpakken in dozen, tafels verschuiven, begeleid werkers begeleiden in hun opstartfase,...

Druk, druk, druk,...

Augustus:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop, een curver-box, een container, een wit kostuum en een huurcontract

We merken nog de vakantiestemming bij de bewoners maar wij, begeleiders van het aza zijn volop aan het plannen, herplannen,.... Tijdens werkvergaderingen met de bewoners bevragen we hen hoe en waar zij liefst werken. Op slechts anderhalve kilometer van de campus kunnen we gebruik maken van chirolokalen. Bijna alle bewoners zien deze oplossing wel zitten en beginnen te dromen. Het lijkt ons een opportuniteit om het wonen en werken op de campus te scheiden.

Werken op verplaatsing geeft uiteraard ook een aantal nadelen.

September:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop, een curver-box, een container, een wit kostuum, een huurcontract en een busje

Het aza wordt overspoeld door werk van verschillende bedrijven en de eerste graafmachines maken hun intrede. Alles wordt in gereedheid gebracht om te verhuizen naar onze externe werkplek. We hebben besloten om het schoolproject voorlopig in de koelkast te stoppen. Andere enclaves zoals tuinproject en bibproject blijven wel doorgaan.

Oktober:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop, een curver-box, een container, een wit kostuum, een huurcontract, een busje en bewoners

Er wordt dagelijks een halve dag naar de chirolokalen gegaan om er te werken. De andere momenten maken we gebruik van de veranda van de zonnedauw. Iedereen is blij dat de rust tijdens het werk is teruggekeerd en dat er veel werk is. Het over en weer rijden en in- en uitladen van een busje vergt veel tijd en inspanning. Het enthousiasme van de bewoners is ook zo groot dat we niet iedereen kunnen meenemen. We kijken alvast uit naar onze nieuwe aza. Het succes van begeleid werk begint af te nemen en we moeten meerdere trajecten stopzetten. Het is alvast een goede leerschool voor bewoner en begeleider. Moeten we bewoners beter screenen en samenwerken met transdisciplinair team alvorens een traject te starten? Moeten bewoners intensiever worden begeleid?

November:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop, een curver-box, een container, een wit kostuum, een huurcontract, een busje, bewoners en een aza-begeleider

Alsof 2008 nog niet turbulent genoeg was nemen we in november afscheid van Katy voor een jaartje. Terwijl iedereen tussen het stof en lawaai zijn werkritme probeert terug te vinden zal Katy zich voorbereiden op het moederschap.

December:

Het aza gaat op verplaatsing en ik neem mee...een tent, een GSM, een computer, een schop, een curver-box, een container, een wit kostuum, een huurcontract, een busje, bewoners, een aza-begeleider en een DAT-team

Eind 2008 wordt er besloten om de diensten ergo, kiné en aza te laten versmelten tot het DAT-centrum. Dit is een centrum waarin dagactiviteiten en therapie zullen centraal staan.

We kunnen besluiten dat er in het aza werd verder gebouwd op zijn bestaande projecten en werkopdrachten. Het begeleid werk werd langzaam opgebouwd en kende zijn hoogtepunt in de zomer (9 trajecten) en zijn dieptepunt tegen het einde van het jaar (slechts 1 traject). Maar 2008 zal vooral het jaar zijn dat er in het aza werd verbouwd!

(Met bijdrage van Katy Sonck)

2.8.2.: Kinesithérapie

2008 was voor de afdeling kinesithérapie een overgangsjaar. Het was een jaar van verhuizen, reorganiseren en improviseren door de steeds wisselende werkruimtes en wisselende teams. Katrien Lerno heeft de plaats ingenomen van Sophie Blondeel. Anneke Dessel heeft de functie van diensthoofd overgenomen van Michel Deneef. Het was ook een jaar van ontwikkelen ,groeien en uitwerken van een nieuw concept, een nieuwe structuur en een nieuwe werking van de afdeling kinesithérapie.

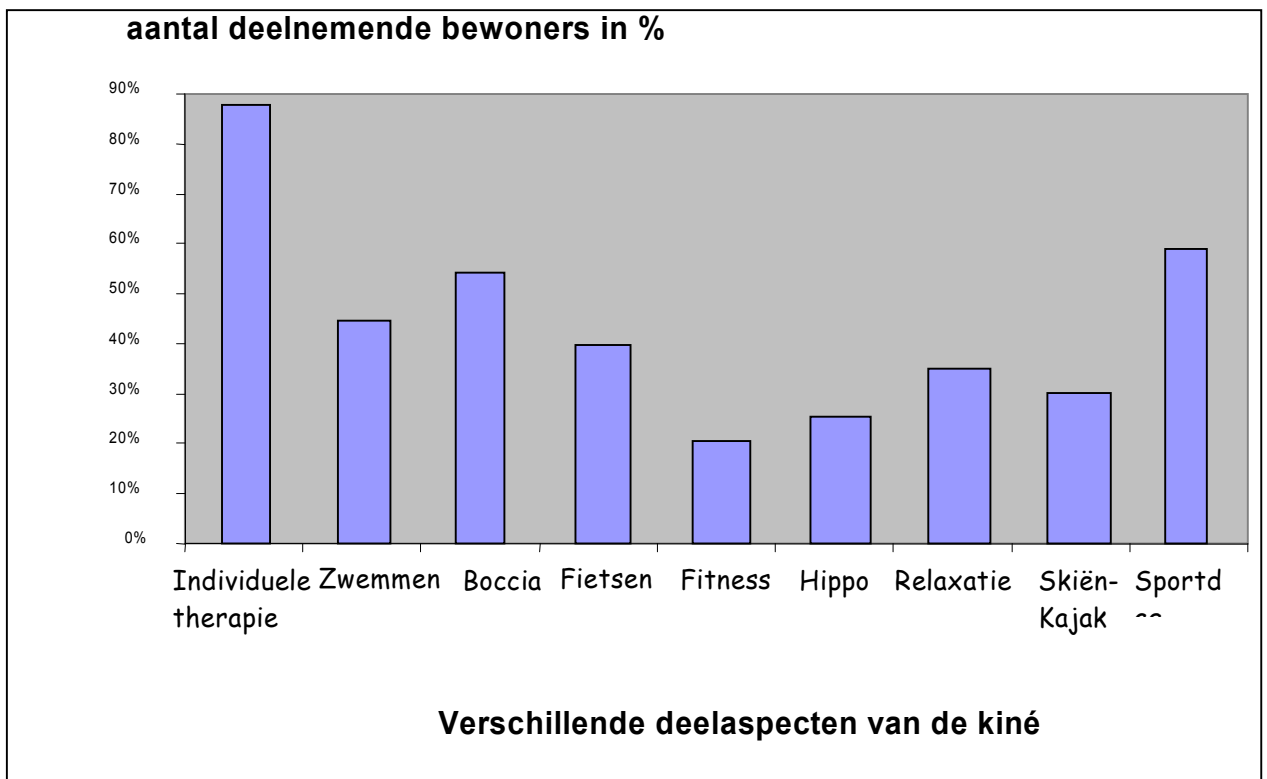
In al deze chaos stonden we echter niet stil. Volgende activiteiten hebben het jaar gekleurd:

- de tweede deelname aan de Special Olympics te Kortrijk
- de derde editie van de sportdag voor diverse voorzieningen
- de samenwerking met UGent, een eerste stage-ervaring met de afdeling kinesithérapie

- de kennismaking met een aantal extravagante sportactiviteiten: kajak, strandzeilen, skiën etc.
- de sportweek tijdens fata morgana
- aanwezigheid op de Memorial van Damme, sportag De Gavers

De dagelijkse therapiemomenten zijn tevens niet verloren gegaan. We kunnen aan de hand van een grafiek aantonen dat de meeste therapieën nog steeds zeer in trek zijn. Er zijn wel verschuivingen merkbaar.

Grafiek 1: aantal bewoners (kortverblijf+ bezigheidstehuis) die deelnamen aan de verschillende deelaspecten van de kiné.

- De klassieke (passieve) therapie (passieve mobilisatie, massages, warmte en elektrotherapie)

Uit de grafiek blijkt dat de meeste bewoners interesse hadden voor passieve therapieën. Het aantal bewoners dat individueel behandeld wordt, is met 16% gestegen in vergelijking met vorig jaar (van 70% naar 86%). Dit is hoofdzakelijk te wijten aan de passievere houding van de meeste bewoners. Er is meer nood aan comfort.

- **Hydrotherapie** (zwemmen, drijftechnieken, watergewenning, actieve oefeningen in water en relaxatie).

Er was dit jaar veel minder interesse in hydrotherapie. Deze daling is vooral toe te schrijven aan de incontinentieproblematiek van diverse bewoners. Er is een afname van het aantal zwemmers met 11% (van 55% naar 44%)

- **Boccia** (een balspel dat ontworpen werd voor alle motorische gehandicapten ongeacht hun motorische gebreken)

Met behulp van hulpstukken kan iedereen aan dit spel deelnemen. Dit jaar is gebleken dat er meer boccia gedaan werd door de verbouwingen. Er is vorig jaar opnieuw een kleinschalig uitwisselingsproject geweest met "De Beweging". Er was een stijging van 50% naar 57%.

- **Fietsen** (de driewieler, de duofiets en de quatrofiets) werden in 2008 therapeutisch gebruikt. Ze werden ook voor individuele bewegingsmomenten gebruikt. Er werden ook korte fietstochten georganiseerd. De individuele begeleiders motiveerden hun bewoners meermaals om een fietstochtje te maken. Het aantal fietsende bewoners bleef in 2008 gelijk.

- **Fitness** kende in 2008 minder succes bij onze bewoners omdat er een aantal bewoners doorgeschoven zijn naar ambulante wonen en omdat het fitnessgroepje in onze instelling werd stopgezet wegens de verbouwingen. Het is de bedoeling dat na de verbouwingen alle bewoners kunnen trainen in een aangepaste accommodatie met aangepaste apparatuur. Er was een daling van 30% naar 20%.

- **Hippotherapie** (paardrijden) werd in 2008 om de 14 dagen georganiseerd. Dit jaar werd afgesproken dat de beperkte plaatsen verdeeld werden onder de 3 geïnteresseerde leefgroepen. We constateerden dat de frequentie niet toereikend was. Het interne paardenproject kan hier volgend jaar misschien een oplossing voor bieden.

- **Relaxatietherapie en Yoga** (Via ademhalingstechnieken en visualisatie wordt geprobeerd om tot een volledige ontspannen toestand te komen). Dit werd 1 maal per maand gerealiseerd voor verschillende leefgroepen. Er was beduidend meer interesse voor relaxatie (stijging van 20% naar 40%) te wijten aan de comfortbehoeften van onze bewoners.

- **Andere sporten :**

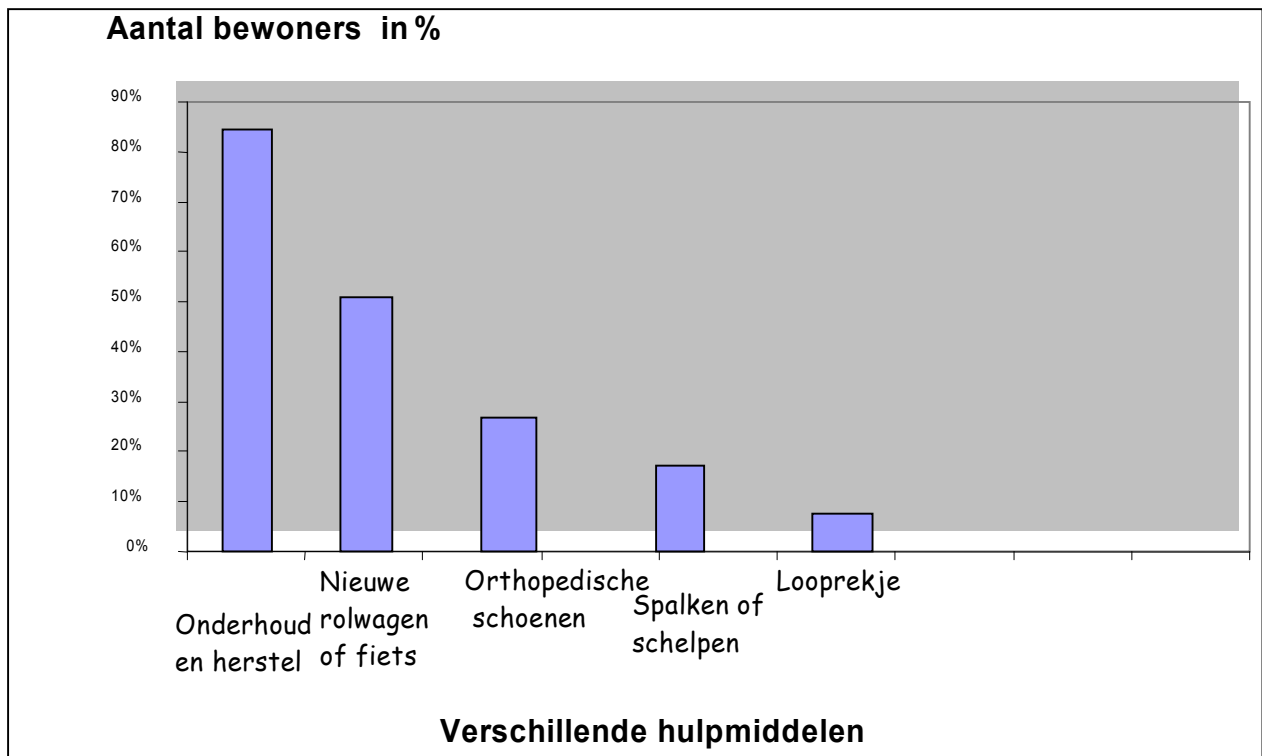
Volgende sporten kwamen aan bod :ping pong (polybat), zitskiën, kanovaren, roeien, strandzeilen, rafting, judo, volksspelen, rolstoelhockey, rolstoelvoetbal, atletiek, mini-golf, spel zonder grenzen, rolstoeldansen etc. De interesse voor deze sporten was ook dit jaar zeer groot. Het opdrijven van de frequentie bleek niet realistisch wegens het hoge kostenplaatje enerzijds en de vele arbeidsuren anderzijds.

De sportdag ging dit jaar door op 19/12/2008 in sporthal ter wallen in Merelbeke. Deze sportdag was een sensibiliseringscampagne voor het project "fit on wheels". Er waren 62 deelnemers die zich hadden ingeschreven voor volgende sporten : boogschieten, judo, boccia, volksspelen, rolstoelhockey, rolstoelvoetbal, rolstoeldansen, spel zonder grenzen en aerobic . Deze sportdag werd begeleid door het paramedisch team, stagiairs van de kine en 4 studenten van Mariagaard. De reactie van de sporters was zeer positief. Vooral het rolstoeldansen en het spel zonder grenzen scoorden zeer goed.

In 2008 hebben 5 bewoners voor de tweede maal deelgenomen aan de **Special Olympics** te Kortrijk. De deelnemers hebben 1 zilveren (zwemmen) en 1 bronzen (judo) en 3 deelnemingsmedailles gewonnen. Er waren opnieuw een aantal bewoners die niet konden deelnemen omdat er quota opgelegd waren voor nieuwe clubs. We kunnen ons de vraag stellen of een deelname in de toekomst nog opportuun is door de beperkte quota en de vele arbeidsuren van het paramedische team.

Vorig jaar werden veel hulpmiddelen aangevraagd zoals blijkt uit onderstaande grafiek.

Grafiek 2 : overzicht van de aangevraagde diverse hulpmiddelen in 2008:

Zoals blijkt uit de grafiek:

- Hebben 85% van de bewoners een herstel aangevraagd van één of meerdere van hun hulpmiddelen. Dit is een toename met 30%. Dit is vooral te wijten aan het feit dat vorig jaar meer bewoners hulpmiddelen aangekocht hebben. De zorggraad van de bewoners is eveneens toegenomen.
- Hebben 24 bewoners een nieuwe manuele of elektrische rolwagen aangevraagd. Dit is meer dan de helft van de bewoners binnen de voorziening. Steeds meer bewoners worden rolstoelafhankelijk, eveneens door toename van de zorggraad.
- Hebben 12 bewoners orthopedische schoenen aangevraagd. Ook hier is er een lichte toename te wijten aan de verhoogde zorggraad.
- Hebben 8 bewoners een spalk, een schelp, een helm, of een lumbostaat laten maken.
- Hebben 4 bewoners een looprekje aangevraagd. Hier zien we een daling, vermits de meeste bewoners meer baat hebben bij de aanschaf van een rolwagen.
- Besluit : door de verhoogde toename van de zorggraad werden heel wat uren besteed aan :
 - de opmaak van de hulpmiddelendossiers
 - het uittesten van hulpmiddelen

- afspraken maken met de diverse verstrekkers

. De afdeling kinesitherapie was in 2008 ook actief op andere vlakken. Een overzicht:

- Participatie aan tdt's , ihp's, staf-en directievergaderingen, kwaliteitcel, CPBW, ergonomiebeleid.
- Participatie aan de werkgroepen "hippotherapie", "ihp" , " orbis dossier "
- Participeren op teamdagen
- Transdisciplinaire samenwerking met de leefgroepen.
- Geven van vormingen : nah en transdisciplinaire setting, rijden met het busje, hef- en tiltechnieken, pathologieën etc
- Aanwezig zijn op extra-murale activiteiten.
- Samenwerkingsverband met de Universiteit Gent

(met bijdrage van Michel Deneef en Anneke Dessel)

2.8.3. ergotherapie

In het ergoteam is An sinds 2007 halftijds werkzaam. Alain werkt sinds januari 2008 4/5 (+ 1/5 tuinproject AZA).

Tot en met augustus hebben we kunnen gebruik maken van de oude infrastructuur. Vanaf dan (= start verbouwingswerken) zijn we verhuisd naar de Wilde Tijd. Dit bood zowel voor- als nadelen. Het belangrijkste voordeel was een nauwere samenwerking met de leefgroep. Het grootste nadeel was de gebrekkige infrastructuur.

De laatste twee maanden van het jaar hebben we onze intrek genomen in de kleine vergaderruimte. Therapie gebeurt op dat moment zowel in het gerenoveerde restaurant als in de leefgroepen.

Algemene zaken:

- Om alle activiteiten op een duidelijke manier over te brengen naar de bewoners is er een activiteitenbord gemaakt.
- Omdat er veel hulpmiddelen verloren gaan, hebben we etiketten aangeschaft waardoor ieder hulpmiddel op naam kan gelabeld worden.

- De eerste helft van het jaar hebben we 2 stagiaires gehad. Een eerstejaars en een tweedejaars studente hebben hier een aantal weken stage gelopen. De tweede helft van het jaar werden geen stagiaires meer toegewezen door de Artevelde Hogeschool. Wel is een nieuwe samenwerking ontstaan met de Vesalius Hogeschool. Vanaf volgend jaar mogen wij studenten van hen verwachten.
- In maart-april is er een wijziging van diensthoofd gebeurd. Anneke heeft de functie van Michel overgenomen.
- De tweede helft van het jaar stond ook in het teken van het project 'het dagelijks leven weer in handen nemen'. In samenwerking met Metis, SEN, Roos, Sandra en enkele personen met NAH hebben we een bundel opgesteld die tracht een antwoord te bieden op de problemen waarmee begeleiders en bewoners kampen in een huishoudsituatie. In oktober hebben we een lezing gegeven rond een deel van het pakket op de NAH beurs te Geel.
- In maart is er een wijziging opgetreden voor de bewoners ambulant wonen. Er is beslist dat de dienst ergotherapie instaat voor hulpmiddelen en groepsactiviteiten. Concreet wil dat zeggen dat deze bewoners niet meer in aanmerking komen voor individuele therapie, tenzij dit het aanleren van een hulpmiddel betreft. Deze bewoners kunnen nog wel aansluiten bij groepsactiviteiten die voor hen aangewezen zijn bijvoorbeeld crea en drama.
- Gedurende het voorbij jaar hebben we heel wat interne vormingen gevolgd.
- Het contact met de externe logo is hersteld. Eva is in zwangerschapsverlof, Delphine heeft haar taak overgenomen.

Individuele therapie:

- Onderhoudende therapie: de therapeuten proberen de vaardigheden van de bewoners te onderhouden. 6 bewoners komen wekelijks een uur therapie volgen.
- Vraaggestuurde therapie: vanuit het TDT kan een vraag gesteld worden betreffende een bewoner. Deze vraag kan allerhande zijn bijvoorbeeld:
 - Leren werken met computer.
Ondertussen is er ook een computercursus vervaardigd, aangepast en op maat van de bewoners.
 - Aankoop of training van hulpmiddelen van het dagdagelijks leven:
 - Dit jaar is getracht klaarheid te brengen in de lopende dossiers.

- Er is een koffer voor handen met daarin diverse hulpmiddelen voor eten en drinken. Bewoners kunnen voor aankoop deze hulpmiddelen uittesten.
- Voor personen met de ziekte van Huntington hebben we een geschikt rook-hulpmiddel gevonden en aangeschaft.
- Ook is er in samenwerking met de sociale dienst een procedure opgesteld die het verloop schetst van aanvraag tot aankoop van een hulpmiddel.
- Er is dit jaar een positieve samenwerking ontstaan tussen de Heide en diverse mutualiteiten. Voor de aankoop doen we vooral beroep op de CM-thuiszorgwinkel aangezien we er hulpmiddelen goedkoper kunnen verkrijgen.
- Ook zijn er contacten gelegd met firma's die gespecialiseerd zijn in communicatiehulpmiddelen voor blinden en slechtzienden.
 - In functie van de hulpmiddelen is er ook externe bijscholing gevolgd.
- Dit jaar werd er veel aandacht besteed aan het beveiligen van de kamers van de bewoners met de ziekte van Huntington.

In functie van deze bewoners zijn we ook op bezoek geweest naar Home Majorie.
- Er is veel aanvraag geweest naar het leren rijden met scooter of (elektrische) rolwagen.
 - ADL- observatie en training van enkele bewoners.
- In samenwerking met de wilde tijd wordt er een creatief project uitgewerkt.

Collectieve therapie of projecten:

- ROT: Elke dag wordt voor geïnteresseerde bewoners de krant voorgelezen. Dit is een ontmoetingsplaats maar ook een plaats om te discussiëren over dagdagelijkse problemen.
- Geheugentraining: Aan de hand van spelletjes wordt het korte- en langetermijngeheugen van de bewoners onderhouden.
- Er werd dit jaar een werkgroep fijne motoriek opgestart. In deze sessie krijgen 6 bewoners de kans om fijn-motorisch te werken bvb. Schrijfmotoriek, fruitsla maken, kleibewerking...
- Krantje Erica : Het krantje wordt nog steeds geschreven door de ergotherapeuten en de bewoners. Ergo is verantwoordelijk voor de inhoud en de lay-out.

- Drama: 8 bewoners zijn dit jaar in een nieuw dramaproject gestapt. De eerste helft van het jaar is er voornamelijk gewerkt rond technieken. Vanaf september is de opbouw van een toneelstuk gestart. In functie van dit project is er samen met de bewoners een bezoek gebracht aan het dagcentrum Eindelijk te Buggenhout.
- Tijdens de zomermaanden hebben we onze medewerking verleend aan de activiteiten van de leefgroep. Iedere week stond 1 leefgroep in voor enkele activiteiten, waarbij de ergo zijn ondersteuning bood. We hebben gedurende 3 weken aan project fata morgana geparticipeerd.
- De dienst ergotherapie heeft ook deelgenomen aan diverse activiteiten: sportdag De Gavers, de Hachiko-dogdays, de interne wellnessdag, de Memorial Van Damme, de Special Olympics. Voor de laatste 2 activiteiten heeft de ergo ook spandoeken gemaakt.

(Met bijdrage van Alain De Clippel en An Mestach)

2.9. Logistieke team en keuken.

In de *keuken* was het dit jaar niet zo eenvoudig omdat door de verbouwing in het restaurant steeds nieuwe oplossingen moesten worden gezocht om het eten te bedelen. Soms werd er gegeten in de leefgroep, dan weer op hete pleintje en dat weer in een deel van het restaurant terwijl er ook AZA - activiteit bezig was. Toch is er inhoudelijk verder gedacht aan het uitbreiden van het aanbod van het restaurantsysteem. Dit is door omstandigheden wat op de lange baan gevlogen door de vele zieken en vervangers die we in de keuken hebben gehad.

In de *technisch ploeg* is op vele manieren ondersteuning gegeven aan de lopende bouwwerken. Er is van deze ploeg heel wat flexibiliteit gevraagd. Daarbij zijn de nieuw in gebruik genomen percelen ook aangeplant en verder bewerkt.

Dat bouwen veel vuil meebrengt hoeft op zich geen uitleg. Voor *de poetsdienst* was het bijna wekelijks plannen hoe de opvolging diende gebeuren. Daarbij zat ook de zorg om de planning aan te passen aan de bijgekomen ruimte in AZA, ergo en kine. Het team heeft ook heel wat af te rekenen gekregen met heel wat zieken. Dit gegeven wordt meegenomen in het preventieplan van 2009.

2.12. Vrijwilligers

2.13. Gebruikersraad

In 2008 is de gebruikersraad opnieuw samengesteld. We hebben in april de verplichte verkiezingen gehouden en op 17 april is nieuwe gebruikersraad samengesteld. In tegenstelling tot de vorige gebruikersraad zijn er naast bewoners ook familieleden opgenomen in de gebruikersraad. Dit is in elk geval een stap vooruit in de richting van een brede participatie.

In het eerste gebruikersoverleg is vooral aandacht besteed aan het samenstellen van de gebruikersraad. Leon is opnieuw verkozen tot voorzitter en Willy Coppens is secretaris. Dominiek De Cock en Peter Gastmans zijn verkozen tot leden van de klachtencommissie.

Naast het opstarten van de vergadering werd in 2008 ook aandacht besteed aan een aantal zaken die extra aandacht verdienen zoals facturatie, personeelsbezetting in het weekend, trainingssessie voor gebruikers van sondevoeding, de infrastructuur in de bungalows, veiligheid, enz... .

Op verschillende ogenblikken werd toelichting gegeven met betrekking tot de financiën, personeelsopstelling en de bouwwerken.

Het is zeker zo dat de gebruikersraad als bijzondere taak op zich neemt op de communicatie tussen gebruikersraad en de leefgroepen te activeren. Leon neemt dit in 2009 op zich.

2.11.. Ethische commissie

De ethische commissie is in 2008 bezig geweest rond drie thema's. Het eerste thema's was het afwerken van de visietekst rond **het levenseinde**. Het eindproduct is een folder die aan iedere bewoner wordt uitgedeeld waar naast de inhoudelijke accenten van ons beleid een aantal heel praktische zaken worden toegelicht. Het 'levenseinde' krijgt dan ook aandacht op ieder levensplan. Er zijn ook standaardformulieren aanwezig met betrekking tot de wilsbeschikking.

Daarnaast is er werk gemaakt van de problematiek van moeilijk verstaanbaar gedrag. Door het gedrag van een aantal bewoners zien we dat onze begeleidingsteams in handelingsverlegenheid komen. Door een aantal duidelijke standpunten weer te geven met

betrekking tot isolatie, fixatie, medicatie- ondersteuning, ondersteuning vragen en psychosociale zorg hopen we de handelingsverlegenheid te dempen. Dit alles werd neergeschreven in een zeer overzichtelijke folder voor begeleiders. Deze folder werd tevens door de gebruikersraad goedgekeurd.

Tenslotte werd werk gemaakt van de het thema 'seksualiteit'. In een eerste verkennende ronde werd nagekeken wat de werkzaamheden van de werkgroep seksualiteit en werd een eerste lezing gemaakt van de visietekst. Het eindproduct hopen we boven water te brengen in 2009.

